

## Domov&gt;Vaše pravice&gt;Obdolženci v kazenskem postopku

## Obdolženci v kazenskem postopku

Ciper

V teh informativnih listih je pojasnjeno, kaj se zgodi, če je posameznik osumljen ali obdolžen kaznivega dejanja, ki se obravnava v sodnem postopku.

**Kratek opis kazenskega postopka**

V nadaljevanju so na kratko opisane običajne faze kazenskega postopka.

Osebo, ki je osumljena vpletenosti v kaznivo dejanje, lahko zasliši policija. Policija je odgovorna za preiskavo kaznivega dejanja.

Osumljeni je lahko prijet na podlagi sodnega naloga, razen če ga zalotijo pri storitvi kaznivega dejanja.

Osumljeni mora biti pred policijskim zaslišanjem poučen o pravici do stika z zagovornikom in o svojih drugih pravicah.

Če se v preiskavi odkrijejo obremenilni dokazi zoper osumljenca, ga policija formalno obtoži. V hujših kazenskih zadevah odločitev o pregonu sprejme generalni državni tožilec (*Genikos Eisaggeleas*). Te pristojnosti policije so vedno pod splošnim nadzorom generalnega državnega tožilca, ki je na podlagi ustave pooblaščen, da uvede, vodi, prevzame in nadaljuje ali ustavi kateri koli kazenski postopek.

Policija predloži obtožnico, v kateri so navedena kazniva dejanja, okrožnemu sodniku v potrditev. Če je obtožnica potrjena, je obdolženi pozvan, naj se na določen datum zgledi pri sodišču.

Kazenske zadeve se obravnavajo na naslednji način, odvisno od teže kaznivega dejanja: (a) v skrajšanem postopku jih obravnava sodnik posameznik pri okrožnem sodišču (*Eparchiako Dikastirio*), na območju pristojnosti katerega je bilo kaznivo dejanje storjeno; (b) na podlagi prijave generalnega državnega tožilca jih obravnava kazensko porotno sodišče (*Kakourgiodikeio*), ki ga sestavljajo trije sodniki okrožnega sodišča, predseduje pa mu predsednik okrožnega sodišča.

V skrajšanem postopku obdolženi na dan, ko je pozvan pred sodišče, odgovori na obtožbe tako, da se izreče za krivega ali nedolžnega. V zadevah, ki jih obravnava kazensko porotno sodišče, na določen dan pred sodnikom okrožnega sodišča poteka predhodni postopek. Predhodni postopek se lahko izpusti, če generalni državni tožilec potrdi, da ni potreben. Trenutna praksa je, da se predhodni postopek običajno ne izvede.

Žrtev kaznivega dejanja ima pravico vložiti pritožbo.

Generalni državni tožilec je na splošno odgovoren za kazenski pregon in ima tudi pravico do ustavitve pregona.

Na Cipru ni sojenja s poroto.

Če sodišče med postopkom ugotovi, da se obdolženi zaradi duševne motnje ali druge nezmožnosti ni zmožen izreči o krivdi, lahko sodišče zanj odredi zdravljenje v ustrezni ustanovi.

Obdolženi lahko vloži predhodni ugovor na obtožnico na podlagi: (a) stvarne ali krajevne nepristojnosti; (b) predhodne oprostitve ali obsodbe za isto kaznivo dejanje; (c) pomilostitve v zvezi s kaznivim dejanjem; (d) nepopolnih ali ponavljajočih se obtožb.

V isti obtožnici je za povezano kaznivo ravnanje lahko obtoženih več oseb. Če sodišče meni, da je to nepravilno, lahko odredi, da se obtožnica za namene sojenja razdeli.

Na sojenju dokazuje najprej tožilstvo (*katigorousa archi*). Ko tožilstvo zaključi, sodišče odloči, ali dokazi zadoščajo za nadaljevanje postopka. Če zadoščajo, sodišče pozove obdolženca, naj predstavi svojo obrambo, in ga pouči, da ima pravico do molka, pravico dati izjavo z zatožne klopi ali pričati pod prisego. Obdolženi lahko kadar koli predloži dokaze v svojo obrambo. Če se obdolženi odloči za molk, se mu to ne sme šteti v škodo. Po predstavitvi obrambe stranke podajo zaključne govore in sodišče izreče sodbo.

Vse priče, ki pred sodiščem pričajo pod prisego, morajo biti navzkrižno zaslišane.

Sojenje mora potekati v skladu z načeli poštenega sojenja. Domneva nedolžnosti velja ves čas sojenja. Dokazno breme ves čas nosi tožilstvo. Če po koncu sojenja sodišče ni prepričano o krivdi obdolženca onkraj razumnega dvoma, ga mora oprostiti.

Če je obdolženi obsojen, sledi postopek izreka sankcije.

Podrobnosti o vseh teh fazah v kazenskem postopku in vaših pravicah so na voljo v informativnih listih. Te informacije ne nadomeščajo pravnega svetovanja, temveč so zgolj napotki.

**Vloga Evropske komisije**

Upoštevajte, da Evropska komisija nima nobene vloge v kazenskih postopkih držav članic, zato vam v primeru pritožbe ne more pomagati. V teh informativnih listih je navedeno, kako in pri kom se lahko pritožite.

**Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite na spodnje povezave**

[Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja](#)

[Moje pravice med sojenjem](#)

[Moje pravice po sojenju](#)

Zadnja posodobitev: 11/03/2024

Strani in jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

**Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja****A. Sem tuj/-a državljan/-ka. Ali to vpliva na preiskavo?**

Ne.

**B. Katere so faze preiskave?****i. Faza zbiranja dokazov / pristojnosti preiskovalcev**

Vsak preiskovalec lahko od katere koli osebe, za katero upravičeno domneva, da pozna dejstva ali okoliščine kaznivega dejanja, ki ga preiskuje, zahteva, naj se ob določenem času zgledi na določenem kraju (če je taka zahteva razumna) zaradi zaslišanja in predložitve izjave v zvezi s takim kaznivim dejanjem.

**ii. Policijsko pridržanje**

Oseba, ki ji je bila odvzeta prostost in je pridržana, ima pravico zahtevati, naj se njej ali njenemu zagovorniku v ustreznem času zagotovi dostop do bistvenih dokumentov tožilstva, ki so pomembni za zadevo ter nujni za učinkovito izpodbijanje zakonitosti odvzema prostosti in pridržanja.

Izraz «bistveni dokumenti» pomeni izvod odredbe o odvzemu prostosti in pridržanju ter izvod zahteve in zaprisežene izjave, na podlagi katere je bila odredba izdana.

Če se sodnik prepriča, da preiskava o storitvi kaznivega dejanja, zaradi katerega je bila osebi odvzeta prostost, še ni zaključena, lahko na zahtevo policista s činom glavnega inšpektorja ali višjim činom po zakonu, tudi kadar ni pristojen za obravnavo kaznivega dejanja, v zvezi s katerim se opravlja zaslišanje, po potrebi odredi, da oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, ostane v policijskem pridržanju za največ osem dni, vsekakor pa dokler sodišče meni, da je to ustrezno, pri čemer se dan po izdaji odredbe o policijskem pridržanju šteje za prvi dan policijskega pridržanja.

### iii. Zaslišanje

Preiskovalec lahko zabeleži vsako izjavo osebe, ki je zaslišana; nato se izjava osebi prebere in ta jo podpiše, če je nepismena, pa nanjo doda razpoznaven znak. Če oseba to zavrne, preiskovalec zavrnitev zabeleži na koncu zapisane izjave, pri čemer navede tudi razlog za zavrnitev, če je ta preverjen, nato pa zapisano izjavo podpiše sam.

Vsaka taka izjava (če se dokaže, da je bila dana prostovoljno) se šteje za dokaz v vsakem kazenskem postopku zoper osebo, ki jo je dala.

Kdor se brez utemeljenega razloga ne udeleži zaslišanja na datum in v kraju, ki ju določi preiskovalec, zagreši kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen do enega leta ali denarna kazen, ki ne presega tisoč funtov, ali obe zgoraj navedeni kazni hkrati.

Če preiskovalec med preiskavo kaznivega dejanja meni, da je določen dokument potreben ali zaželen v preiskavi, lahko izda pisno odredbo, naslovljeno na osebo, ki ima tak dokument – ali za katero se domneva, da ga ima – v posesti ali pod nadzorom, in zahteva, naj navedena oseba predloži navedeni dokument ob času in na kraju, ki sta razumno opredeljena v odredbi. Šteje se, da je oseba, na katero je naslovljena pisna odredba o predložitvi dokumenta, to obveznost izpolnila, če poskrbi za predložitev dokumenta, ne da bi ga morala osebno predložiti.

Kdor brez utemeljenega razloga ne predloži dokumenta na podlagi zadevne odredbe v skladu s tem členom, zagreši kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen do treh let ali denarna kazen, ki ne presega tisoč petsto funtov, ali obe zgoraj navedeni kazni hkrati.

### iv. Pripor

Sodišče lahko po svoji presoji odloži vsako zadevo, ki jo obravnava, in na podlagi takega odloga bodisi izpusti obdolženega pod pogoji, za katere meni, da so razumni, ali mu odredi pripor za čas trajanja sojenja.

### C. Katere pravice imam med preiskavo?

#### i. Katere pravice imam v zvezi s tolmačenjem in prevajanjem?

Osumljenci, ki ne razumejo jezika policije ali drugega

pristojnega organa, so upravičeni do brezplačne pomoči tolmača. Tolmač

lahko osumljencu pomaga pri komunikaciji z zagovornikom in mora varovati zaupnost vsebine take komunikacije. Poleg tega ima osumljenec naslednje pravice:

Če policist, ki osumljencu odvzame prostost zunaj policijske postaje, ne govori jezika, ki ga osumljenec razume, da bi ga lahko obvestil o dogajanju, ali če za to nima potrebnih sredstev zunaj policijske postaje, policist o tem obvesti preiskovalca, ki takoj, vsekakor pa še pred začetkom preiskave, uredi ustrezno obveščanje osumljenca.

Če osumljenec s svojim izbranim zagovornikom ne more komunicirati v jeziku, ki ga razume, je lahko na zahtevo zagovornika med razgovorom navzoč tolmač ali druga oseba, da lahko zagovornik komunicira z osumljencem v jeziku, ki ga ta razume.

Poleg tega velja, da če osumljenec ne more komunicirati z zdravnikom v jeziku, ki ga razume, je lahko pri zdravniškem pregledu, zdravljenju in nadaljnjem spremljanju navzoč tolmač ali druga oseba, da lahko zdravnik komunicira z osumljencem v jeziku, ki ga ta razume.

Poleg tega ima osumljenec pravico do brezplačnega prevoda vseh bistvenih dokumentov (odredba o odvzemu prostosti in/ali pridržanju, obtožnica, vse sodne odločbe in odredbe, izdane v postopku, ter vsi drugi dokumenti, za katere pristojni organ meni, da so bistveni). V nekaterih primerih se lahko zagotovi tolmačenje in/ali ustni povzetek bistvenih dokumentov.

#### ii. Katere pravice imam v zvezi z obveščanjem in vpogledom v spis?

Ob odvzemu prostosti in pridržanju ima osumljenec ali njegov zagovornik pravico do vpogleda v bistvene dokumente (izvod odredbe o odvzemu prostosti in pridržanju, izvod zahteve in zaprisežene izjave, na podlagi katere je bila odredba izdana), ki jih potrebuje za izpodbijanje zakonitosti odvzema prostosti osumljencu ali njegovega pridržanja. Če zadevo obravnava sodišče, ima osumljenec ali njegov zagovornik pravico do vpogleda v pričanja in dokumente, pridobljene med preiskavo zadeve, ki se nanašajo na obravnavano kaznivo dejanje.

#### iii. Katere pravice imam v zvezi z dostopom do zagovornika in obveščanjem tretje osebe o svojem položaju?

##### Pravica do dostopa do zagovornika

Osumljenci imajo pravico do zaupnega pogovora z zagovornikom. Zagovornik je neodvisen od policije, ki pa lahko osumljencu pomaga pri iskanju zagovornika.

Osumljenci imajo po zakonu tudi naslednje pravice:

Takoj po odvzemu prostosti in brez nepotrebnega odlašanja imajo pravico, da po telefonu sami pokličejo zagovornika po svoji izbiri, ne da bi bila navzoča druga oseba.

Pravico do dostopa do zagovornika imajo v naslednjih primerih, odvisno od tega, kaj nastopi prej:

- (a) pred zaslišanjem na policiji ali pred preiskavo s strani katerega koli drugega pristojnega organa;
- (b) dovolj zgodaj, preden so privedeni pred sodišče;
- (c) med preiskavo ali zbiranjem dokazov, ki ga izvaja policija ali kateri koli drug pristojni organ;
- (d) brez nepotrebnega odlašanja takoj po odvzemu prostosti.

Pravica do dostopa do zagovornika vključuje naslednje pravice:

- (a) pravico do zasebnega srečanja in stika z zagovornikom, ki osebo zastopa, in sicer kadar koli;
- (b) pravico zahtevati navzočnost in sodelovanje zagovornika med zaslišanjem, da ta lahko zagotovi pojasnila glede poteka postopka in da lahko svetuje o procesnih pravicah v zvezi z zaslišanjem;
- (c) pravico zahtevati navzočnost zagovornika med preiskavo ali zbiranjem dokazov, če je osumljenec upravičen do navzočnosti zagovornika med zadevnim zaslišanjem.

Policija upošteva zaupnost komunikacij med osumljencem in njegovim zagovornikom med sestanki, v korespondenci, med telefonskimi pogovori in v okviru vseh drugih dovoljenih oblik komunikacije med osumljenci in njihovimi zagovorniki.

Vsekakor se osumljencu takoj po odvzemu prostosti ali, če mu je prostost odvzeta zunaj policijske postaje, takoj po vstopu na policijsko postajo da na voljo seznam imen in telefonskih števil vseh odvetnikov, ki so vpisani v «poklicni register odvetnikov».

Med policijskim pridržanjem imajo osumljenci pravico, da se zaradi priprave svoje obrambe kadar koli zaupno sestanejo s svojim zagovornikom v centru za pridržanje, v katerem so nastanjeni, in sicer v posebnem, temu namenjenem prostoru, kjer jih ne more videti ali slišati noben policist; prav tako imajo med razgovorom pravico prejeti zaupna pisna ali ustna navodila svojega zagovornika.

Če oseba ne želi, da jo zastopa zagovornik, o tem pisno obvesti vodjo centra za pridržanje, tako da izpolni ustrezeni obrazec. Poleg tega je oseba poučena, da lahko odpoved pravici do zagovornika vpliva na učinkovitost njene obrambe.

Če je oseba mlajša od 18 let, mora zaslišanje potekati v navzočnosti njenega zagovornika. Poleg tega imajo starši ali skrbniki mladoletne osebe pravico biti navzoči med razgovori mladoletnika z zagovornikom.

Če oseba zaradi duševne pomanjkljivosti ali fizične invalidnosti ne more uresničevati svoje pravice do stika z zagovornikom brez pomoči druge osebe, lahko osumljenec to pravico uresničuje ob pomoči in/ali v navzočnosti uradne osebe državne zdravstvene in/ali socialne službe, ki se osumljencu zagotovi takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti. Dalje, če osumljenec zaradi duševne pomanjkljivosti ne razume svojih pravic, je zaslišan v navzočnosti zagovornika.

#### **Začasna izjema od uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika**

Začasna izjema od uresničevanja pravice osumljenca, da se mu po odvzemu prostosti brez nepotrebne odlašanja zagotovi zagovornik, je dovoljena v izjemnih okoliščinah in le v predhodnem postopku, kadar zaradi geografske oddaljenosti ni mogoče zagotoviti uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika.

Poleg tega je v predhodnem postopku v izjemnih okoliščinah dovoljena začasna izjema od uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika, kadar je to upravičeno zaradi posebnih okoliščin zadeve in če gre za enega od naslednjih nujnih razlogov:

- (i) kadar je treba nujno preprečiti resne škodljive posledice za življenje, svobodo ali telesno celovitost osebe;
- (ii) kadar mora policija nujno takoj ukrepati, da se prepreči resna škoda za kazenski postopek.

Vendar pa morajo biti zgoraj navedene začasne izjeme:

- (i) sorazmerne in ne smejo presegati tega, kar je nujno;
- (ii) strogo časovno omejene;
- (iii) ne smejo temeljiti zgolj na vrsti ali teži domnevnega kaznivega dejanja in
- (iv) ne smejo kršiti na splošno poštene narave postopka.

Če osumljencu ni dovoljeno uresničevati pravic do:

- (i) stika z zagovornikom brez nepotrebne odlašanja takoj po odvzemu prostosti;
- (ii) osebnega srečanja in komunikacije z zagovornikom ter
- (iii) navzočnosti in sodelovanja zagovornika med zaslišanjem in preiskavo ali zbiranjem dokazov, lahko ob prvem naroku pred sodiščem ali na datum prve obravnave zadeve pred sodiščem od sodišča zahteva, naj prouči razloge, zakaj mu ni bilo dovoljeno uresničevati takih pravic.

#### **Obveščanje tretje osebe o odvzemu prostosti ali pridržanju / obveščanje vašega konzulata ali veleposlaništva**

Ob odvzemu prostosti ali pridržanju osumljenec obvesti policijo, ali želi koga sam po telefonu obvestiti o svojem pridržanju, npr. družinskega člana ali delodajalca. V nekaterih primerih se lahko pravica do obveščanja druge osebe o pridržanju začasno omeji. V takem primeru osebo o tem obvesti policija. Tujci policijo obvestijo, ali želijo sami po telefonu obvestiti konzularno predstavništvo ali veleposlaništvo svoje države. Poleg tega policijo obvestijo, ali želijo stopiti v stik z uradnikom konzularnega predstavništva ali veleposlaništva svoje države. Pri tem je oseba obveščena, da lahko odpoved pravici do obveščanja konzularnega predstavništva ali veleposlaništva in stika z njim nanjo osebno vpliva.

Po zakonu ima oseba tudi naslednje pravice:

pravico, da takoj po odvzemu prostosti brez nepotrebne odlašanja v navzočnosti policista sama po telefonu obvesti sorodnika, delodajalca ali drugo osebo po svoji izbiri – če je oseba mladoletna, pa starša ali skrbnika – o odvzemu prostosti in o tem, na kateri policijski postaji oziroma v katerem centru za pridržanje je ali bo pridržana;

če oseba zaradi duševne pomanjkljivosti ali fizične invalidnosti ne more uresničevati svoje pravice do stika z zgoraj navedenimi osebami, lahko osumljenec to pravico uresničuje ob pomoči in/ali v navzočnosti uradne osebe državne zdravstvene in/ali socialne službe, ki se osumljencu zagotovi takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti;

tujci imajo tudi pravico, da takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti, brez nepotrebne odlašanja v navzočnosti policista sami po telefonu obvestijo konzularno ali diplomatsko predstavništvo države svojega državljanstva na Cipru o odvzemu prostosti ali pridržanju in o tem, na kateri policijski postaji oziroma v katerem centru za pridržanje so ali bodo pridržani. Če v Republiki Ciper ni zadevnega konzularnega ali diplomatskega predstavništva, se lahko oseba obrne na komisarja za upravljanje in varstvo človekovih pravic (varuha človekovih pravic) Republike Ciper. Če je oseba državljan dveh (2) ali več držav, lahko izbere konzularno oziroma diplomatsko predstavništvo, ki ga želi obvestiti o odvzemu prostosti in s katerim želi vzpostaviti stik. Poleg tega ima pravico do stika, obiska, pogovora in korespondence s takimi organi, če to želi, ter pravico, da jih imenuje za svoje zastopnike, če navedeni organi temu ne nasprotujejo;

če je zaradi duševne pomanjkljivosti osebe očitno, da ni sposobna razumeti zgoraj navedenih pravic glede stikov, biti obveščena o njih ali v celoti razumeti, da lahko uresničuje navedene pravice, policist o tem obvesti konzularno ali diplomatsko predstavništvo oziroma varuha človekovih pravic Republike Ciper; prav tako je oseba obveščena, da lahko odpoved pravici do obveščanja tretjih oseb, sorodnikov, delodajalca ali zadevnega konzularnega organa oziroma odpoved pravici do stika z njimi nanjo osebno vpliva;

če posameznik zaradi duševne pomanjkljivosti očitno ni sposoben razumeti, da ima pravice glede stikov, ali biti obveščen o tem, oziroma če ni sposoben v celoti razumeti, da lahko uresničuje te pravice, policija takoj po odvzemu prostosti pokliče sorodnika zadevne osebe ter ga obvesti o odvzemu prostosti in o tem, na kateri policijski postaji ali v katerem centru za pridržanje je ali bo oseba pridržana.

#### **Začasna izjema od pravice do stika s sorodniki / osebo po lastni izbiri / delodajalcem**

Pravica do stika s sorodniki ali osebo po lastni izbiri ali delodajalcem in pravica do obveščanja oseb, ki izvršujejo starševsko odgovornost (kadar je vpletena oseba, mlajša od 18 let), se ne zagotovi takoj po odvzemu prostosti, če to upravičujejo posebne okoliščine zadeve in če obstaja eden od naslednjih nujnih razlogov:

- (a) kadar je nujno preprečiti resne škodljive posledice za življenje, svobodo ali telesno celovitost osebe ali
- (b) kadar je treba nujno preprečiti okoliščine, v katerih bi lahko nastalo znatno tveganje za kazenski postopek, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (i) izjema je sorazmerna in ne presega tega, kar je nujno;
  - (ii) izjema je strogo časovno omejena;
  - (iii) izjema ne temelji izključno na vrsti ali teži domnevnega kaznivega dejanja in
  - (iv) izjema ne krši na splošno poštene narave postopka.

Osebi se takoj po odvzemu prostosti ne omogoči uresničevanje pravice do stika s tretjo osebo (sorodniki ali delodajalcem ali drugo osebo po lastni izbiri), kadar to upravičuje nujna potreba ali enakovredna operativna zahteva.

Če osebi, mlajši od 18 let, ni dovoljeno uresničevati pravic do:

- (i) obveščanja sorodnikov ali osebe po lastni izbiri ali delodajalca in do stika z njimi;
- (ii) obveščanja oseb, ki izvršujejo starševsko odgovornost, o odvzemu prostosti osebi, mlajši od 18 let, lahko ob prvem naroku pred sodiščem ali na datum prve obravnave zadeve od sodišča zahteva, naj prouči razloge, zakaj ji navedenih pravic ni bilo dovoljeno uresničevati.

Če se zgoraj navedenečasne izjeme uporabljajo za osebo, mlajšo od 18 let, policija o odvzemu prostosti take osebe brez nepotrebnega odlašanja obvesti socialno službo, komisarja za varstvo pravic otrok in vse druge organe, ki so pristojni za varstvo in dobrobit otrok.

#### **iv. Katere pravice imam v zvezi z brezplačno pravno pomočjo?**

Če oseba nima dovolj sredstev za uresničevanje

pravice do dostopa do zagovornika v predhodnem postopku, lahko to sporoči policistu, odgovornemu za zaslišanje, potem ko podpiše ustrezeni obrazec. Taki osebi se predloži seznam z imeni in telefonskimi številkami odvetnikov, ki ponujajo svoje storitve. Osumljenec potrdi, da mu je bil tak seznam res predložen. Policist ustrežno obvesti zagovornika, ki si ga oseba izbere.

Če oseba želi brezplačno pomoč zagovornika, lahko na prvem naroku pred sodiščem vložil ustrezno zahtevo, ki jo sodišče nato obravnava.

#### **v. Kaj je pomembno vedeti glede:**

##### **domneve nedolžnosti**

Vsaka oseba, ki je osumljena ali obtožena storitve kaznivega dejanja, se šteje za nedolžno, dokler ni po zakonu spoznana za krivo.

Pravno načelo domneve nedolžnosti se uporablja za fizične osebe v kazenskih postopkih, in sicer od trenutka, ko je zadevna oseba osumljena ali obtožena storitve kaznivega dejanja, do konca postopka, tj. do izdaje pravnomočne sodne odločbe.

##### **pravice do molka in pravice posameznika, da ne izpove zoper sebe**

Osebi med zaslišanjem na policiji ali pri drugem pristojnem organu ni treba odgovarjati na vprašanja o domnevnem kaznivem dejanju. Tudi ko je pozvana, naj poda izjavo ali odgovori na vprašanja, ji ni treba

predložiti dokazov ali dokumentov ali zagotoviti informacij, ki bi jo lahko obremenile.

##### **dokaznega bremena**

Policija je odgovorna za zbiranje dokazov, na podlagi katerih se onkraj razumnega dvoma dokažejo kazniva dejanja, ki so predmet preiskave. Obdolženec ima pravico navesti svojo različico dejstev in dati izjavo ali odgovoriti na obtožbe pred preiskovalnimi organi v podporo svoji različici dogodkov ali svoji nedolžnosti.

#### **vi. Kateri posebni zaščitni ukrepi veljajo glede otrok?**

##### **Kazenska odgovornost**

Oseba, mlajša od 14 let, ni kazensko odgovorna za nobeno dejanje ali opustitev (poglavje 154, člen 14) in se ji tako ne odvzame prostost. Če je potrebna njena navzočnost na policijski postaji, se jo pozove, naj se tam zgledi v spremstvu staršev/skrbnikov.

##### **Odvzem prostosti**

Odvzemu prostosti mladoletniku se je treba izogniti, kadar je to mogoče. Izveden mora biti v skladu z zakonodajo in le kot skrajni ukrep, trajati pa mora čim krajši čas.

Pri odvzemu prostosti mladoletniku se sledi postopku za odvzem prostosti (zagotavljanje informacij, upoštevanje pravosodnih pravil, seznanitev s pravicami itd.). Ob odvzemu prostosti

je treba upoštevati starost, zrelost in ranljivost otroka.

Poleg tega bi bilo treba pri vsaki odločitvi o odvzemu prostosti otroku upoštevati koristi otroka.

Otroci, ki jim je odvzeta prostost, morajo biti o nadaljnjih postopkih obveščeni na razumljiv način ob upoštevanju njihove starosti in zrelosti.

Lisice se ne uporabijo, razen če je to nujno potrebno in če se upoštevajo pogoji iz policijskega predpisa 5/39.

Uporaba gumijevke je dovoljena le v skrajnem primeru in le ob upoštevanju pogojev iz policijskega predpisa 5/39.

Telesno preiskavo lahko opravi le policist istega spola.

##### **Pravno zastopanje in druge pravice**

Obveščanje mladoletnika o pravici do stika z zagovornikom po lastni izbiri po telefonu in brez navzočnosti druge osebe

Obveščanje mladoletnika o pravici do brezplačne pravne pomoči, če nima dovolj sredstev

Obveščanje mladoletnika o pravici, da v navzočnosti policista po telefonu sam pokliče svoje starše/skrbnike in jih obvesti o odvzemu prostosti ter na kateri policijski postaji ali v katerem centru za pridržanje je ali bo pridržan

Starši/skrbniki so obveščeni takoj. Obveščanje staršev/skrbnikov se lahko odloži za največ 12 ur po odvzemu prostosti, če obstaja utemeljen sum, da bi lahko uresničevanje pravice do stika takoj po odvzemu prostosti:

(a) vodilo v uničenje ali prikrivanje dokazov v zvezi z razjasnitvijo kaznivega dejanja; ali

(b) preprečilo odvzem prostosti ali zaslišanje druge osebe v zvezi s kaznivim dejanjem ali povzročilo njen pobeg; ali

(c) vodilo v storitev drugega kaznivega dejanja ali v smrt oziroma telesno poškodbo katere koli osebe; ali

(d) vodilo v škodovanje interesom, povezanim z varnostjo Republike Ciper ali njenega ustavnega oziroma javnega reda, poseglo v izvajanje sodne oblasti.

O odvzemu prostosti in (predvidenem) centru za pridržanje lahko starše/skrbnike mladoletnika (dodatno) obvesti tudi policija. To se ustrezno evidentira v spisu preiskave.

Če je to potrebno in v korist mladoletnika, so lahko o odvzemu prostosti obveščene tudi socialne službe države.

##### **Zaslišanje**

Preiskovalec lahko začne zaslišanje šele, ko so zagotovljene take informacije in/ali ko je opravljeno obveščanje ter šele ko mladoletnik izkoristi vse pravice do stika, kot se je zahtevalo.

Osebe, mlajše od 18 let, so zaslišane v navzočnosti svojega zagovornika.

Če oseba, ki je zaslišana, ne razume ali ne govori jezika, je upravičena do pomoči tolmača.

Zaslišanje mora vedno potekati v skladu z določbami zakona, pravosodnimi pravili in zadevnimi policijskimi predpisi (PR 3/3, PR 3/4, PR 5/18).

Mladoletniki, ki jim ni odvzeta prostost, se zaslišijo in dajo izjavo v navzočnosti staršev ali skrbnikov.

Policija bi morala zagotoviti, da se zaslišanje opravi takoj, ko je to mogoče, vsekakor pa v 24 urah, tako da sodišča načeloma ni treba zaprositi za izdajo odredbe o priporu (dopis komisarja za varstvo pravic otrok z dne 11. junija 2014).

##### **Odvzem prostosti / zaslišanje / kazenski pregon mladoletnih dijakov**

Odvzemu prostosti mladoletnim dijakom in njihovem zaslišanju v prostorih šole se je treba izogibati. Če pa je to kljub vsemu potrebno, morajo policisti šolo obiskati v civilnih oblačilih in neoznačenem vozilu.

Odvzem prostosti in zaslišanje morata potekati v navzočnosti ravnatelja oziroma ravnateljice šole, ki je o tem ustrezno vnaprej obveščen/-a (PR 5/18, odstavek 6(3)).

Kadar se izvaja kazenski pregon zoper mladoletnega dijaka, mora namestnik pomočnika komisarja (*Astinomikos Dieftintis*) o tem obvestiti ministrstvo za izobraževanje in kulturo le, kadar je to nujno potrebno in če meni, da bi tako obveščanje koristilo kazenski ali prevzgojni politiki Republike Ciper, pri čemer mora seveda upoštevati:

– naravo kaznivega dejanja, če tako ravnanje prispeva k varovanju drugih dijakov / narodne straže (*ethnofrouri*),

- težave, s katerimi se v zadevnem času spoprijema ciprska družba, in
- posebne okoliščine posamezne zadeve.

Prepovedano je razkriti ime in/ali naslov šole in/ali fotografijo ali kakršno koli informacijo, na podlagi katere bi bilo mogoče identificirati mladoletnika, ki se mora zglašiti pred sodiščem za mladoletnike (*Dikastirio Anilikon*), razen če sodišče to dovoli.

#### Pogoji pridržanja

Poleg pravic, ki jih imajo vsi zaporniki (zakon 163(I)/2005), imajo pridržane osebe, mlajše od 18 let, naslednje dodatne pravice, ki se nanašajo na pridržanje: mladoletniki si celic ne delijo z drugimi pridržanimi osebami. Prav tako je treba zagotoviti, da se mladoletniki v skupnih prostorih ne srečujejo z odraslimi zaporniki;

mladoletniki, ki jim je odvzeta prostost, morajo biti pridržani v centrih za pridržanje, namenjenih mladoletnikom, kjer so na voljo dejavnosti, prilagajene njihovim potrebam, in kjer je osebje ustrezno usposobljeno. Taki centri morajo biti dovolj veliki, dovolj svetli in zračni, imeti morajo ustrezno pohištvo, biti lepo opremljeni in zagotavljati ustrezne vizualne spodbude. Nazadnje, mladoletniki imajo lahko pri sebi v celici razumno število osebnih predmetov (standardi CPT), razen če bi taki predmeti lahko ogrožali varnost. Poleg tega se v sodelovanju z drugimi službami zagotovi, da otroci zdravo preživljajo čas (dopis komisarja za varstvo pravic otrok z dne 7. novembra 2014);

mladoletnikovi starši ali skrbniki imajo pravico biti navzoči med razgovori z mladoletnikovim zagovornikom;

starši ali skrbniki mladoletnika morajo biti navzoči pri vsakem zdravniškem pregledu, zdravljenju in kontrolnih pregledih mladoletnika;

oseba, ki vodi center za pridržanje, mora vse pridržane osebe in vsakega njihovega sorodnika ali drugo osebo, ki jo pridržani izbere, če je pridržani mlajši od 18 let, pa tudi njegove starše ali skrbnike, v jeziku, ki ga ti razumejo, obvestiti, da imajo vsak dan pravico do srečanja do ene ure skupno, in sicer v ločenem prostoru centra za pridržanje in v navzočnosti policista.

#### vii. Kateri posebni zaščitni ukrepi veljajo glede ranljivih osumljencev?

Otroci se štejejo za ranljive osebe, zato se zanje uporabljajo posebni zaščitni ukrepi iz predhodnega odstavka (vi).

V skladu z zakonom o pravicah oseb, ki jim je odvzeta prostost, in pridržanih oseb (zakon 163(I)/2005) izraz **«ranljiva oseba»** pomeni osumljenca ali obdolženca, ki ni sposoben razumeti ali učinkovito sodelovati v kazenskem postopku zaradi svoje starosti, duševnega ali fizičnega stanja ali invalidnosti.

Če se prostost odvzame osebi z duševno pomanjkljivostjo ali fizično invalidnostjo, je navedena oseba o svojih pravicah, kot izhajajo iz zakona 163(I)/2005, **obveščena v preprostem in razumljivem jeziku**, pri čemer se upoštevajo posebne potrebe take osebe.

V takem primeru se zagotovi sodelovanje osebe, ki lahko sporoči zadevne informacije osebi, ki ji je odvzeta prostost, ali drugim vpletenim osebam, tako da lahko te navedene informacije razumejo kljub svoji pomanjkljivosti ali invalidnosti.

Dalje, v primeru odvzema prostosti osebi, ki zaradi kakršne koli duševne ali telesne invalidnosti očitno ni sposobna uresničevati **pravice do stika**, kot je določena v zakonodaji (zakon 163(I)/2005), lahko taka oseba navedene pravice uresničuje **ob pomoči in/ali v navzočnosti uradnika državne zdravniške ali socialne službe**, tako pomoč pa je treba zadevni osebi zagotoviti takoj po odvzemu prostosti, vsekakor pa takoj, ko je to mogoče.

#### D. Kateri zakonski roki veljajo med preiskavo?

Oseba, ki ji je odvzeta prostost, ker je osumljena storitve kaznivega dejanja, se v 24 urah po odvzemu prostosti privede pred sodnika, če zaslišanje o kaznivem dejanju, zaradi katerega ji je bila odvzeta prostost, še ni zaključeno. Namen privedbe pred sodnika je, da lahko policija zahteva pridržanje osebe za določen čas, ki ne sme presegati osem zaporednih dni in skupno treh mesecev.

Če po izteku veljavnosti odredbe o pridržanju zaslišanje in preiskava še nista zaključena, lahko policija od sodišča zahteva podaljšanje odredbe za novih osem dni, to pa lahko ob podaljšanju odredbe ponovi vsakih osem dni, pri čemer je skupna doba pridržanja največ tri mesece.

Osumljenca je običajno treba pridržati, kadar obstaja tveganje, da bo vplival na priče ali uničil dokaze, če bo izpuščen. Policija mora sodišču dokazati, da so izpolnjeni pogoji za izdajo odredbe o pridržanju.

#### E. Kaj je predhodni postopek, katere alternative priporo so na voljo in ali obstaja možnost premestitve v matično državo (evropski nalog za nadzor)?

Sodišče, ki je pristojno v kazenski zadevi, lahko odredi pridržanje obdolženega med sojenjem. V skladu s členom 48 zakona o kazenskem postopku (poglavje 155) lahko okrožno sodišče, ki vodi skrajšani postopek, odredi pridržanje za največ osem dni ob vsakokratni preložitvi zadeve. Nasprotno pa take omejitve ni pri vrhovnem sodišču ali kazenskem porotnem sodišču, ki odredi pridržanje obdolženega med sojenjem v kazenskem postopku.

Člen 157(1) zakona (poglavje 155) določa, da lahko sodišče, ki je pristojno v kazenski zadevi, odredi izpustitev pridržanega proti varščini. Če se sodišče odloči obdolženega izpustiti, lahko ob tem določi posebne pogoje in odredi, da mora obdolženi podpisati dokument o varščini. Ta pristojnost sodišča temelji na določbah člena 48 in člena 157(1) zakona o kazenskem postopku.

#### Pogoji za posredovanje sodne odločbe o nadzornih ukrepih

Pristojni organ Republike Ciper lahko odločbo, ki jo je izdal o nadzornih ukrepih, posreduje pristojnemu identifikacijskemu organu države članice, v kateri ima zadevna oseba zakonito in običajno prebivališče, kadar se taka oseba, potem ko je poučena o zadevnih ukrepih, strinja z vrnitvijo v navedeno državo članico.

Pristojni odreditveni organ Republike Ciper lahko na zahtevo navedene osebe odločbo o nadzornih ukrepih posreduje pristojnemu

organu države članice, ki ni država članica, v kateri ima zadevna oseba

zakonito in običajno prebivališče, če se pristojni organ države članice, v kateri zadevna oseba nima zakonitega in običajnega prebivališča, strinja s takim posredovanjem.

Pristojni identifikacijski organ Republike Ciper se strinja s posredovanjem odločbe o nadzornih ukrepih v zvezi z osebo, ki nima zakonitega in običajnega prebivališča v Republiki Ciper, le, če

je bila taka oseba na njenem ozemlju vsaj tri (3) mesece.

Pristojni odreditveni organ v Republiki Ciper je kazensko porotno sodišče ali okrožno sodišče, ki je pristojno v kazenskih zadevah in je pristojno za kaznivo dejanje ali je izdalo odločbo o nadzornih ukrepih.

Pristojni identifikacijski organ v Republiki Ciper v zvezi z odločbami o nadzornih ukrepih, ki jih izdajo druge države članice, je:

(a) okrožno sodišče (*Eparchiako Dikastirio*), ki je krajevno pristojno glede na prebivališče osebe, ki ji je druga država članica izdala odločbo o nadzornih ukrepih;

(b) okrožno sodišče v Nikoziji (*Eparchiako Dikastirio Lefkosias*), če prebivališče zadevne osebe ni znano ali če zadevna oseba ne prebiva v Republiki Ciper.

Zadnja posodobitev: 16/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

#### Moje pravice med sojenjem

##### A. Kje bo potekalo sojenje?

Če se kazenska zadeva nanaša na kaznivo dejanje ali kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen do pet let, sojenje poteka pred okrožnim sodiščem (*Eparchiako Dikastirio*) (sodnik posameznik). Na podlagi pisnega soglasja generalnega državnega tožilca (*Genikos Eisaggeleas*) pa lahko okrožno sodišče obravnava tudi kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen več kot pet let.

Če je za kaznivo dejanje zagrožena zaporna kazen več kot pet let, sojenje poteka pred kazenskim porotnim sodiščem (tričlanski senat).

#### **B. Ali je obtožnico mogoče spremeniti? Če da, kakšne so moje pravice do obveščenosti glede tega?**

Obtožnico je mogoče spremeniti ob začetku sojenja ali med njim. Členi 83, 84 in 85 zakona o kazenskem postopku, poglavje 155, določajo postopek za spremembo obtožnice in pravice obdolženega v zvezi s tem.

**83(1)** Če sodišče kadar koli med sojenjem na podlagi dokazov ugotovi, da obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, kakor koli ni ustrezna, vsebinsko ali oblično, lahko izda odredbo o spremembi obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, pri čemer se obtožnica spremeni ali nadomesti ali pa se ji dodajo nove obtožbe, kot je po mnenju sodišča potrebno, da obtožnica odraža dejansko stanje.

(2) Če se obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, tako spremeni, se odredba o spremembi zapiše v obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču, tak dokument pa se uporabi v vseh povezanih postopkih, kot da so bili uvedeni na podlagi spremenjenega dokumenta.

**84(1)** Če se obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, spremeni v skladu s členom 83, sodišče takoj pozove obdolženega, naj sodišču predstavi svojo obrambo in navede, ali je pripravljen na sojenje na podlagi spremenjene obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču.

(2) Če obdolženi izjavi, da ni pripravljen, sodišče prouči predstavljene razloge in če ugotovi, da ni verjetno, da bi takojšnje nadaljevanje postopka škodljivo vplivalo na obrambo obdolženega ali na obravnavo zadeve s strani tožilstva, lahko sojenje nadaljuje, kot da obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, ne bi bila spremenjena.

(3) Če sodišče meni, da bi lahko takojšnje nadaljevanje postopka na podlagi spremenjene obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, škodljivo vplivalo na obdolženega ali na državnega tožilca, lahko odredi novo sojenje ali sojenje odloži za tako dolgo obdobje, kot se mu zdi potrebno.

(4) Če sodišče spremeni obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču, po tem, ko se je sojenje že začelo, se lahko pričanje, že dano med sojenjem, uporabi brez novega naroka, vendar pa lahko stranke znova pozovejo k pričanju vse priče, ki so že pričale, ter jih zaslišijo ali navzkrižno zaslišijo glede na spremembo obtožnice.

**85(1)** Če je mogoče dokazati le del obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in dokazani del pomeni kaznivo dejanje, je lahko obdolženec brez spremembe obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, obsojen za kaznivo dejanje, ki mu je bilo dokazano.

(2) Če je oseba obdolžena kaznivega dejanja, je lahko obsojena za poskus storitve navedenega kaznivega dejanja, ne da bi bilo treba spremeniti obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

(3) Če se dokaže, da je oseba storila kakršno koli dejanje z namenom storitve kaznivega dejanja, ki ga je obdolžena, in če storitev navedenega dejanja s takim namenom pomeni kaznivo dejanje, je lahko navedena oseba, če še ni bila obdolžena za navedeno kaznivo dejanje, obsojena za tako dejanje, ne da bi bilo treba spremeniti obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

(4) Če sodišče po koncu sojenja ugotovi, da je bilo s pričanji dokazano, da je obdolženi storil kaznivo dejanje ali kazniva dejanja, ki niso predmet obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in za katera ne more biti obsojen brez predhodne spremembe obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, ter da v primeru obsodbe za taka kazniva dejanja obdolženemu ne bi bila izrečena strožja sankcija od tiste, ki bi se uporabila, če bi bil obsojen na podlagi obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in da zato obramba obdolženega ne bi bila oškodovana, lahko odredi, da se obtožba ali obtožbe za tako kaznivo dejanje dodajo obtožnici ali obtožnici, vloženi pri kazenskem porotnem sodišču, sodišče pa o njih odloči, kot da bi bile že vključene v prvotno obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

#### **C. Katere pravice imam med nastopi pred sodiščem?**

##### **i. Ali moram biti pri sodišču osebno navzoč? Pod katerimi pogoji se lahko sojenje opravi v moji odsotnosti?**

Pravica obdolženega do navzočnosti pred sodiščem je zagotovljena na podlagi določb členov 12 in 30 ustave ter na podlagi določb člena 6 Evropske konvencije o človekovih pravicah. Poleg tega ima obdolženi dolžnost biti navzoč na sojenju, razen če njegova odsotnost temelji na eni od izjem iz členov 45

(1) in 63(3) zakona o kazenskem postopku, poglavje 155.

##### **Člen 45(1)**

Šteje se, da lahko sodnik ali imenovani sodni tajnik (*Protokollitis*) v primeru kategorij kaznivih dejanj, za katere predsednik okrožnega sodišča (*Eparchiako Dikastirio*) tako odloči s splošno odredbo, s posebno odredbo v pozivu obdolženega oprosti obvezne osebne navzočnosti pred sodiščem ter

(a) obdolženemu dovoli udeležbo in odgovor na obtožbe prek zagovornika – v takem primeru je lahko obdolženi navzoč in odgovori na obtožbe na navedeni način.

Šteje se, da se obdolženemu, ki je obdolžen izključno kot direktor ali sekretar družbe in ni osebno obdolžen kaznivega dejanja, narokov pred sodiščem ni treba osebno udeležiti, ne za predstavitev odgovora na obtožbe in ne v nadaljnjem postopku, razen na glavni obravnavi, ampak se lahko sojenja udeležuje prek zagovornika;

(b) obdolženemu dovoli, če se želi izreči za krivega, da pošlje sodišču svoj odgovor, ustrezno potrjen in ožigosan s strani sodnega tajnika, narednika (*lochias*), policista ali višjega policista, v skladu z zakonom o policiji, ali s strani uradnega overitelja, v skladu z zakonom o uradnih overiteljih, ali s strani zagovornika, v skladu z zakonom o odvetnikih, ki v takem primeru uporabi svoj osebni žig, na katerem sta jasno navedena njegovo polno ime in naslov, ali s strani vodje skupnosti (*koinotarchis*), ob predložitvi poziva, na katerega se odgovor nanaša; v takem primeru se za namene postopka odgovor šteje za priznanje krivde.

**63(1)** Obdolženi ima pravico do navzočnosti pred sodiščem ves čas sojenja, če se primerno vede.

(2) Če se obdolženi ne vede primerno, lahko sodišče po svoji presoji odredi, da se ga odstrani iz sodne dvorane in pridrži, sojenje pa se nadaljuje v njegovi odsotnosti,

pri čemer sodišče po svoji presoji poskrbi, da je obdolženi v zadostni meri obveščen o vsem, kar se dogaja na sojenju, in da lahko pripravi svojo obrambo.

(3) Če sodišče meni, da je to ustrezno, lahko obdolžencu omogoči, da ves čas sojenja ali del sojenja ostane pred sodno dvorano, pod pogoji, ki jih po svoji presoji določi sodišče.

V skladu s ciprsko sodno prakso lahko sojenje poteka v odsotnosti obdolženca, če je to v interesu pravičnosti.

##### **ii. Katere pravice imam glede dostopa do tolmačev in prevedenih dokumentov?**

Pravica do tolmačenja je zagotovljena na podlagi ustave in na podlagi zakona iz leta 2014 o pravici do tolmačenja in prevajanja med kazenskim postopkom (18(I)/2014). Poleg tega je pravica do tolmačenja zagotovljena na podlagi člena 65 zakona o kazenskem postopku, poglavje 155.

Člen 12.5(a) in (e) ustave določa:

Vsaka oseba, ki je obdolžena kaznivega dejanja, ima vsaj naslednje pravice:

(a) pravico, da je takoj in podrobno ter v jeziku, ki ga razume, poučena o naravi obtožb in razlogih zanje;

(e) pravico do brezplačne pomoči tolmača, če ne razume ali ne govori jezika sodišča.

Člen 30(3) ustave določa, da ima vsak obdolženi pravico do brezplačnega tolmačenja, če ne razume ali ne govori jezika sodišča.

Zakon iz leta 2014 o pravici do tolmačenja in prevajanja med kazenskim postopkom (18(I)/2014) določa naslednje pravice:

#### **Pravica do tolmačenja**

4(1) Pristojni organ brez odlašanja zagotovi tolmačenje osumljencu ali obdolžencu, ki ne govori in/ali ne razume jezika kazenskega postopka, in sicer v kazenskem postopku pred preiskovalnimi in/ali pravosodnimi organi, tudi med policijskim zaslišanjem, vsemi sodnimi naroki in vsemi potrebnimi vmesnimi naroki.

(2) Pravosodni organ, odgovoren za izvrševanje evropskega naloga za prijetje in predajo, v skladu s členom 11 zakona o evropskem nalogu za prijetje in predajo ter postopkih za izročitev zahtevanih oseb med državami članicami Evropske unije brez odlašanja zagotovi tolmačenje vsaki zahtevani osebi, ki ne govori in/ali ne razume jezika zadevnega postopka.

(3) Kadar je to potrebno za zagotovitev poštenega sojenja, pristojni organ zagotovi tolmačenje, da se zagotovi komunikacija med osumljencem, obdolžencem in/ali zahtevano osebo in njenim zagovornikom, kadar se taka komunikacija neposredno nanaša na zaslišanje in/ali narok v okviru kazenskega postopka in/ali izvršitev evropskega naloga za prijetje in predajo in/ali vložitev pritožbe in/ali drugih procesnih zahtevkov, vključno z zahtevo za varščino.

(4) V skladu s tem členom:

(a) se tolmačenje zagotovi v maternem jeziku osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe ali v katerem koli drugem jeziku, ki ga ta govori in/ali razume, ter  
(b) tolmačenje vključuje nadaljnjo pomoč, kot je ustrezno, na primer uporabo znakovnega jezika, da se zadovoljijo potrebe osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe, ki ima težave s sluhom in/ali govorom.

(5) Pristojni organ na kateri koli način, ki se mu zdi ustrezen, preveri, ali osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba govori in razume jezik kazenskega postopka ali postopka izvršitve evropskega naloga za prijetje in pridržanje ter ali navedena oseba potrebuje pomoč tolmača.

(6) Storitve tolmačenja, kot so opredeljene v tem členu, morajo biti dovolj kakovostne, da se zagotovi pošteno sojenje; zlasti je treba zagotoviti, da osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba razume obtožbe zoper sebe in lahko uresničuje svojo pravico do obrambe. V ta namen je pristojni organ zlasti pozoren na specifičnosti komunikacije prek tolmača.

(7) Po potrebi lahko pristojni organ zagotovi tolmačenje prek komunikacijskih tehnologij, na primer po videokonferenci, telefonu in/ali internetu, razen če je za zagotovitev poštenega sojenja potrebna fizična navzočnost tolmača.

(8) Za boljše izvajanje določb odstavka 5 se lahko postopek ali mehanizem preverjanja, ali osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba govori in razume jezik kazenskega postopka ali postopka izvršitve evropskega naloga za prijetje in predajo, določi s predpisi.

#### **Pravica do prevajanja**

5(1) Da se osumljencu ali obdolžencu omogoči uresničevanje pravice do obrambe in da se zagotovi pošteno sojenje, pristojni organ v razumnem roku osumljencu ali obdolžencu, ki ne razume jezika zadevnega kazenskega postopka, zagotovi pisni prevod vseh bistvenih dokumentov.

(2) Za namene tega zakona se za bistvene dokumente štejejo:

(a) v vseh primerih odločba o odvzemu prostosti in/ali pridržanju, obtožnica ter vsaka sodna odločba in odredba, ki se nanaša na postopek, ter  
(b) vsak drug dokument, za katerega pristojni organ po uradni dolžnosti ali na obrazloženo zahtevo osumljenca ali obdolženca oziroma njegovega zagovornika šteje, da je bistvenega pomena.

(3) Pristojnim organom ni treba zagotoviti prevoda povzetkov bistvenih dokumentov, ki ne prispevajo k osumljenčevemu ali obdolženčevemu razumevanju obtožb zoper njega.

(4) Za zagotovitev poštenega sojenja pristojni organ v postopku izvršitve evropskega naloga za prijetje in predajo zahtevani osebi, ki ne razume jezika, v katerem je sestavljen evropski nalog za prijetje in predajo ali v katerega ga je odreditvena država članica prevedla, v razumnem roku zagotovi pisni prevod navedenega dokumenta.

(5) Ne glede na določbe odstavkov 1, 2 in 4 lahko pristojni organ namesto pisnega prevoda zagotovi tolmačenje in/ali ustni povzetek vsebine bistvenih dokumentov, če tako tolmačenje in/ali ustni povzetek ne vpliva na poštenost postopka.

(6) Osumljenec, obdolženec ali zahtevana oseba se lahko odpove pravici do prevoda in/ali tolmačenja in/ali ustnega povzetka, kot je določena v tem členu, če se pristojnemu organu zagotovi dovolj dokazov, da:

(a) se je zadevna oseba predhodno posvetovala z zagovornikom in/ali se tudi sicer v celoti zaveda posledic take odpovedi pravici ter

(b) je odpoved pravici pravno veljavna in prostovoljna.

(7) Prevod in/ali tolmačenje in/ali ustni povzetek iz tega člena se zagotovi v maternem jeziku osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe oziroma v katerem koli drugem jeziku, ki ga ta govori in/ali razume.

(8) Prevod in/ali tolmačenje in/ali ustni povzetek iz tega člena so dovolj kakovostni, da se zagotovi pošteno sojenje; zlasti je treba zagotoviti, da osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba pozna obtožbe zoper sebe in lahko uresničuje svojo pravico do obrambe.

Člen 65(1) zakona o kazenskem postopku, poglavje 155, določa:

Kadar pričanje poteka v jeziku, ki ga obdolženec ne razume, in v njegovi navzočnosti, tolmač obdolžencu med javno sodno obravnavo neposredno tolmači v jezik, ki ga obdolženec razume.

Šteje se, da se lahko tolmačenje opusti, kadar ima obdolženec zagovornika in se ta s tem strinja.

(2) Če se dokumenti predložijo kot uradni dokazi, sodišče po svoji presoji odloči, koliko njihove vsebine naj se tolmači.

#### **iii. Ali imam pravico do zagovornika?**

Člen 12 ustave določa:

Vsaka oseba, ki je obdolžena kaznivega dejanja, ima vsaj naslednje pravice:

(c) da se zagovarja osebno ali prek zagovornika po svoji izbiri; če si zagovornika ne more privoščiti, se ji zagotovi brezplačna pravna pomoč, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnosti.

Člen 30(3) ustave določa tudi:

Vsakdo ima pravico do:

(d) zagovornika po svoji izbiri in da se mu zagotovi brezplačna pravna pomoč, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnosti in v skladu z zakonom.

Poleg tega ima obdolženec v skladu z zakonom o brezplačni pravni pomoči (zakon 165(I)/2002), če so izpolnjeni pogoji iz navedenega zakona, med obravnavo pravico do zagovornika po svoji izbiri in do brezplačne pravne pomoči.

#### **iv. Katere druge procesne pravice moram poznati (npr. navzočnost osumljencev pred sodiščem)?**

##### **Navzočnost obdolženca pred sodiščem**

Če v skrajšanem postopku obdolženec ne zglesi ob določenem času in če se dokaže, da mu je bil vročen poziv, lahko sodišče nadaljuje obravnavo zadeve in odloči v njegovi odsotnosti ali pa po svoji presoji odloži obravnavo in izda odredbo o odvzemu prostosti obdolženca.

Šteje se, da lahko sodnik ali imenovani sodni tajnik (*Protokollitis*) v primeru kategorij kaznivih dejanj, za katere predsednik okrožnega sodišča (*Eparchiako Dikastirio*) tako odloči s splošno odredbo, s posebno odredbo v pozivu obdolženega oprostí obvezne osebne navzočnosti pred sodiščem ter

(a) obdolženemu dovoli udeležbo in odgovor na obtožbe prek zagovornika – v takem primeru je lahko obdolženi navzoč in odgovori na obtožbe na navedeni način;

(b) obdolženemu dovoli, če se želi izreči za krivega, da pošlje sodišču svoj odgovor, ustrezno potrjen in ožigosan s strani sodnega tajnika, narednika (*lochias*), policista ali višjega policista, v skladu z zakonom o policiji, ali s strani uradnega overitelja, v skladu z zakonom o uradnih overiteljih, ali s strani zagovornika, v skladu z zakonom o odvetnikih, ki v takem primeru uporabi svoj osebni žig, na katerem sta jasno navedena njegovo polno ime in naslov, ali s strani vodje skupnosti (*koinotarchis*), ob predložitvi poziva, na katerega se odgovor nanaša; v takem primeru se za namene postopka odgovor šteje za priznanje krivde. Šteje se, da se obdolženemu, ki je obdolžen izključno kot direktor ali sekretar družbe in ni osebno obdolžen kaznivega dejanja, narokov pred sodiščem ni treba osebno udeležiti, ne za predstavitev odgovora na obtožnico in ne v nadaljnjem postopku, razen na glavni obravnavi, ampak se lahko sojenja udeležuje prek zagovornika.

#### **Odgovor na obtožbe**

Obdolženec je pozvan, naj se izreče za krivega ali nedolžnega oziroma naj odgovori na obtožbe, pri čemer sodišče njegov odgovor zabeleži.

Odgovor na obtožbe lahko vsebuje naslednje ugovore:

(a) sodišče, pred katerim se mora obdolženec zagovarjati, ni pristojno, temveč je za obdolženca oziroma za kaznivo dejanje, ki ga je obdolžen, pristojno drugo sodišče. Če sodišče ta ugovor sprejme, zadevo predloži sodišču Republike Ciper, ki je pristojno za storilca ali zadevno kaznivo dejanje;

(b) obdolženec je bil na podlagi istega dejanskega stanja za isto kaznivo dejanje že obsojen ali oproščen;

(c) obdolženec je bil za navedeno kaznivo dejanje pomiloščen.

Če sodišče ugotovi, da dejstva, ki jih navaja obdolženec, ne dokazujejo njegovih navedb ali da so navedbe napačne, se mora obdolženec zagovarjati na podlagi obtožnice.

Če se obdolženec izreče za krivega in ima sodišče dovolj dokazov, da je obdolženec razumel svoj odgovor, lahko postopek nadaljuje, kot da je bil obdolženec že obsojen na podlagi sodne odločbe.

Če obdolženec krivde ne prizna, sodišče nadaljuje obravnavo zadeve. Če se obdolženec ne želi izreči, če se ne odzove takoj ali če se ne more odzvati zaradi fizične invalidnosti, sodišče nadaljuje postopek tako, kot da obdolženec krivde ni priznal.

#### **D. Možne kazni**

Okrožno sodišče po skrajšanem postopku obravnava kazniva dejanja, za katera je po zakonu zagrožena zaporna kazen do pet let ali denarna kazen do 85 000 EUR ali oboje.

Kazensko porotno sodišče (*Kakourgiodikeio*) obravnava kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen več kot pet let.

Zadnja posodobitev: 16/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

#### **Moje pravice po sojenju**

##### **A. Ali se lahko pritožim zoper odločbo sodišča?**

Oseba, ki jo je porotno ali okrožno sodišče spoznalo za krivo in obsodilo na zaporno kazen ali plačilo denarne kazni, se lahko zoper obsodbo ali kazen pritoži pri vrhovnem sodišču.

##### **B. Katera druga pravna sredstva imam na voljo?**

Pravica do vložitve tožbe zoper sodno odločbo ni predvidena.

##### **C. Kakšne so posledice v primeru obsodbe?**

###### **i. Kazenska evidenca**

Kazen, ki jo izreče sodišče, policija evidentira v arhivu predhodnih obsodb. Odpustitev kazni se opravi v skladu z določbami zakona o odpustitvi kazni obsojencem (Zakon 70/1981). Odpustitev ni predvidena v zvezi z dosmrtnim zaporom ali zaporom, daljšim od dveh let.

###### **ii. Izvršitev kazni, premestitev zapornikov, pogojna obsodba in alternativne sankcije**

Zaporna kazen se prestaja od dneva, ko je izdana ustrezna odločba. Če sodišče ne odredi drugače, se lahko v skladu z določbami tega zakona skrajša za čas, ko je bila oseba pred sojenjem v priporu.

Sodišče odredi, da se izvršitev zaporne kazni, ki ne presega treh let, odloži, če to upravičujejo okoliščine primera v celoti in osebne okoliščine obtoženca.

Sodišče, ki izda odredbo o odložitvi izvršitve zaporne kazni, lahko izda pogojno odredbo, s katero se obsojena oseba postavi pod nadzor nadzornega uradnika (skrbnika) za obdobje, ki ne presega obdobja izvršitve odredbe (tri leta).

Zadnja posodobitev: 16/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.